

Arbete i förskola under Covid-19 pandemins undantagsförhållanden

Lena Lappalainen

Plan för masterarbete

Socionom HYH

2021

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Socionom HYH
Identifikationsnummer:	
Författare:	Lena Lappalainen
Arbetets namn:	Arbete i förskola under Covid-19 pandemins undantagsförhållanden
Handledare (Arcada):	Carina Kiukas
Uppdragsgivare:	-
<p>Sammandrag:</p> <p>Denna studie har genomförts för att samla kunskap om hur arbetet i förskolorna påverkades av Covid-19 pandemins undantagsförhållanden, hur lärarna i förskolorna upplevde att det påverkade deras arbetssätt samt hur stort stöd de fick för sitt arbete. I arbetet har man undersökt en kommun i Nyland. Målgruppen är lärarna inom småbarnspedagogiken som jobbade i förskolor i ifrågavarande kommun under våren 2020. Syftet är att reda ut hur arbetet i förskolorna i den specifika kommunen påverkades av Covid-19 pandemins undantagsförhållanden och hur lärarna inom småbarnspedagogiken i förskolorna upplevde anvisningarna och stödet de fick för sitt arbete. Som metod användes en kvalitativ enkätförfrågan som skickades ut till alla lärare inom småbarnspedagogiken som arbetat i förskola under våren 2020. I enkäten frågades även intresse att delta i en fördjupad intervju vid behov. Detta visade sig aktuellt då svarsprocenten av enkäten förblev lågt. En intervju förverkligades och med hjälp av den fick man fördjupad förståelse och mera information om arbetet i förskolan under Covid-19 pandemins undantagsförhållanden. Resultaten av studien berättar hur arbetet i förskolorna påverkades av undantagsförhållandena orsakade av Covid-19 pandemin samt hur stort stöd man fick för sitt arbete i förskolorna i den specifika kommunen. Resultaten jämfördes med regionförvaltningens rapport och undersökning som utgavs våren 2020. Den enskilda kommunens svar och resultaten stöder de resultat som regionförvaltningen fått. Personalens erfarenheter över hur man ansett sig uppnått de mål som finns för förskoleundervisningen har undersökts och utvärderats, både gällande när- och distansundervisningen. Grunderna för planen för småbarnspedagogiken fungerade som grund för utvärderingen och uppbyggnaden av enkät och intervjufrågorna. Regionförvaltningens frågor har fungerat som underlag och jämförbart material. Resultaten påvisar att närundervisningen lyckades väl om inte bättre än normalt, medan man i distansundervisningen inte ansåg sig ha uppnått målen för småbarnspedagogiken i den grad man önskat. Anvisningar och stödet lärarna fick för sitt arbete ansågs inte vara tillräckliga och tekniska kunskaper och verktyg ansågs utmanande och otillräckliga.</p>	
Nyckelord:	Covid-19, pandemi, undantagsförhållanden, småbarnspedagogik, förskoleundervisning,
Sidantal:	59
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Socionom HYH
Identification number:	
Author:	Lena Lappalainen
Title:	Work in preschool during the emergency conditions caused by the Covid-19 pandemic
Supervisor (Arcada):	Carina Kiukas
Commissioned by:	-
<p>Abstract:</p> <p>This research aims to collect information regarding work in preschools during the emergency conditions caused by the Covid-19 pandemic, how the teachers experienced the working situation, how their work methods were affected and what kind of support they received. This research has focused on a municipality in Uusimaa. The objects are the teachers working in preschools during the spring of 2020. The goal is to find out how the emergency conditions affected the work in preschools in this municipality and how instructions and support from the administration were experienced. As a research method, a questionnaire was sent to all the teachers working in preschools that spring. They were also asked whether they would volunteer for a possible interview later. This turned out to be important, because of the low response rate of the questionnaire and one interview was held. Thanks to this interview the research received more valuable information and understanding of how the work was affected by the pandemic. Research showed that the emergency conditions did in fact affect the work and showed that the teachers experienced that the support they received was insufficient. The results were compared with the results of the Regional State Administrative Agency's nationwide report and research also from the spring of 2020. The results of this specific municipality were consistent with the results of the nationwide research. The experience the teachers described and how they felt they met the expectations have been researched and evaluated both in remote and classroom teaching. The national core curriculum for early childhood education is the foundation for all evaluation in this research and the analysis of the answers. The questions in the inquiry used by the Regional State Administrative Agency worked as a model when this research was planned and executed. The results show that the children who were taught remotely didn't reach the same level of learning as those who were taught in classrooms at the preschools. Because of the low attendance of children at the preschools, the teachers also felt they could provide them better education than in normal teaching situations. The instructions and the support the teachers received were not enough and the technical knowledge and equipment weren't sufficient.</p>	
Keywords:	Covid-19, pandemic, state of emergency, early childhood education, preschool
Number of pages:	59
Language:	Swedish
Date of acceptance:	

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Sosionomi YAMK
Tunnistenumero:	
Tekijä:	Lena Lappalainen
Työn nimi:	Työ esikoulussa Covid-19 pandemian poikkeusolosuhteiden aikana
Työn ohjaaja (Arcada):	Carina Kiukas
Toimeksiantaja:	-
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Tämän tutkimustyön tarkoituksena on ollut kerätä tietoa siitä, miten Covid-19 pandemian poikkeusolosuhteet vaikuttivat esikoulujen työhön, kuinka varhaiskasvatuksen opettajat kokivat niiden vaikuttavan heidän työtapoihinsa ja millaista tukea he saivat. Työssä on tutkittu erästä Uudellamaalla sijaitsevaa kuntaa. Tutkimuksen kohteena toimivat esikouluissa keväällä 2020 työskentelevät varhaiskasvatuksen opettajat. Tarkoitus oli selvittää kuinka Covid-19 pandemian poikkeusolot vaikuttivat työhön esikouluissa kyseisessä kunnassa ja kuinka opettajat kokivat ohjeistukset ja tuen, jonka saivat työhönsä. Menetelmänä käytettiin laadullista kyselytutkimusta, joka lähetettiin kaikille varhaiskasvatuksen opettajille, jotka toimivat opettajina esikouluissa keväällä 2020. Kyselyssä kysyttiin myös mahdollisia kiinnostuneita osallistumaan haastatteluun tarvittaessa. Tämä osoittautui tarpeelliseksi, koska kyselyn vastausprosentti osoittautui liian matalaksi. Yksi haastattelu toteutui ja sen avulla saatiin parempaa ymmärrystä ja enemmän tietoa siitä, millaista työ esikouluissa oli Covid-19 pandemian poikkeusolosuhteiden aikana. Tulokset osoittivat, että poikkeusolot vaikuttivat työhön ja että opettajat kokivat ohjeistusten ja tuen olleen riittämättömiä. Tuloksia verrattiin aluehallintoviraston raporttiin ja tutkimukseen, joka toteutettiin keväällä 2020 valtakunnallisesti. Tämän tutkimuksen kohteena olevan kunnan vastaukset ovat yhteneväiset aluehallintoviraston tulosten kanssa. Henkilökunnan kokemukset siitä, kuinka he ylsivät esikoulussa oleviin tavoitteisiin, on tutkittu ja arvioitu, koskien sekä lähi- että etäopetusta. Varhaiskasvatuksen suunnitelma toimi perustana arviointiin ja kyselyn sekä haastattelun rakenteen muodostamiselle. Aluehallintoviraston kysymykset ovat toimineet alustana ja verrattavana materiaalina. Tulokset osoittivat, että lähiopetuksessa saavutettiin tavoitteet varhaiskasvatussuunnitelmaan viitaten mahdollisesti jopa normaalia paremmin, kun sen sijaan etäopetuksessa ei koettu, että tavoitteet olisi saavutettu siinä määrin kuin toivoa saattoi. Opettajien saamat ohjeistukset ja tuki ei ollut riittävää ja tekninen osaaminen sekä tekniset työkalut koettiin haasteelliseksi tai puutteelliseksi.</p>	
Avainsanat:	Covid-19, pandemia, poikkeusolosuhteet, varhaiskasvatus, esiopetus
Sivumäärä:	59
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	

INNEHÅLL

1	Inledning.....	7
2	Bakgrund.....	7
2.1	Arbetslivsrelevans	10
2.2	Grunderna för förskoleundervisning	10
2.3	Bakomliggande studie	12
2.4	Småbarnspedagogikens kvalitet i Finland.....	14
2.5	Kvalitetsfaktorer inom förskoleundervisningen.....	15
3	Syfte och frågeställning	17
4	Metod.....	18
4.1	Urval och datainsamling	20
4.2	Utformning av enkäten	20
4.3	Intervjuguide för fokusgruppsintervjuerna	21
4.4	Analys av data	22
4.5	Forskningsetiska principer.....	23
5	Resultat	25
5.1	Anvisningar och stöd för arbete.....	27
5.2	Önskemål om stöd.....	29
5.3	Samarbete och arbetssätt	31
5.4	Tekniska lösningar.....	32
5.5	Hur målen för förskoleundervisning uppnåddes.....	34
6	Diskussion	36
6.1	Resultatdiskussion.....	36
6.2	Metoddiskussion.....	38
6.3	Fortsatt forskning.....	39
	Källor / References	40
	Bilaga 1. Följebrev	45
	Bilaga 2. Enkät – arbete i förskola under Covid-19 pandemins undantagsförhållanden	46
	Bilaga 3. Information om fokusgruppsintervju	55
	Bilaga 4. Samtycke att delta i fokusgruppsintervju.....	56
	Bilaga 5. Fokusgruppsintervju – preliminära frågor och teman, kohderyhmähaastattelu – alustavat kysymykset ja teemat	57

1 INLEDNING

Alla barn i Finland har rätt till förskola enligt lagen om småbarnspedagogik (540/2018). Förskolan ordnas vanligtvis av kommunen och är avgiftsfri. Privata daghem kan också erbjuda verksamhet som motsvarar kraven för förskoleundervisning, men den är inte avgiftsfri. Vårdnadshavarna kan välja vilken de väljer för sina barn. Förskoleundervisningen eller verksamhet som motsvarar denna undervisning är obligatoriskt för alla barn året innan grundskolan börjar. Undervisningen baserar sig på lek och förbereder barnen för den grundläggande undervisningen. Då en stor del av barnen på våren 2020 stannade hemma pga. Covid-19 pandemin, blev det aktuellt för personalen både inom småbarnspedagogiken och förskolorna att fundera hurdan ansvar de har att erbjuda barnen sysselsättning och förskoleuppgifter hemma. Kommunerna uppbär avgift på småbarnspedagogiken, men inte på förskoleundervisningen som sker mellan klockan 9 och 13. Inom en kommun i Nyland rekommenderade småbarnspedagogikens ledare dock att personalen kontaktade hemmen oberoende ålder. Samma princip gällde för de flesta kommuner i Finland. Det blev diskussion om hur mycket kontakt och hurdana uppgifter man kan erbjuda eller kräva att vårdnadshavarna tar emot. Intresset i detta arbete ligger i att reda ut hur förskolorna tacklade problematiken. Då förskoleundervisningen är avgiftsfri hade barnen som stannade hemma lika rätt till uppgifter som de som var närvarande i förskolorna. Dessa uppgifter fick inte orsaka kostnader för familjerna eller kännas alltför betungande då vårdnadshavarna i de flesta fall jobbade på distans samtidigt som de skötte barnen hemma. Småbarnspedagogiken valde att inte uppbära avgift av familjerna som hade sina barn hemma under undantagsförhållandena. En lösning för att uppmuntra och hjälpa vårdnadshavarna att lugna ner Covid-19 pandemin.

2 BAKGRUND

I förskolorna ordnas undervisning mellan klockan 9 och 13. Utöver den tiden gäller småbarnspedagogiken. Dessa befinner sig allt som oftast under samma tak och i samma grupp. Orsaken till indelningen är att förskoleundervisningen är obligatorisk för alla kommuner och hör under den grundläggande undervisningen. Pga. att den är obligatorisk

uppbärs ingen avgift för den tiden. Undervisningen i förskolan bör vara lekfull och basera sig på småbarnspedagogiken. Barnen har rätt att utvecklas, växa och lära sig på deras egen nivå och erbjudas möjligheter att delta i planerandet av verksamheten med tyngdpunkt på deras egna intressen. (InfoFinland 2021)

Förskoleundervisningen innehåller bland annat övning av de sociala färdigheterna, matematiska tänkandet, språkliga utvecklingen och de exekutiva funktionerna. Dvs handlar det inte enbart om att göra uppgifter, det är en helhet som byggs upp enligt läroplanen för förskoleundervisningen. Förskolelärarna kartlägger barnens nivå på höstterminen och gör en uppföljning på våren, för att kunna göra en individuell plan för verksamheten som stöder barnens utveckling och förbereder dem för den grundläggande undervisningen. Läraren i förskolan bär det pedagogiska ansvaret och ser till att förskolan stimulerar barnens utveckling och lärande. (Utbildningsstyrelsen 2014)

Covid-19 pandemins inverkan på grund- och förskoleundervisning var överraskande. Lagen för grundläggande undervisning samt förskoleundervisning (21.8.1998/628) hade inte tagit hänsyn till liknande situationer. Regeringen föreslog att lagen skulle uppdateras för en viss tid (Finlex a, HE86/2020) med syfte att försäkra alla elevers rätt till undervisning även om skolor eller förskolor behöver stängas pga. Covid-19 pandemin. Det handlar om en temporär ändring av lagen om grundläggande utbildning (21.8.1998/628). Lagen trädde i kraft 1.8.2020 (med slutdatum 31.12.2020 till en början) och har nu förlängts att gälla ända till 31.7.2021.

I §20a om exceptionella undervisningsarrangemang nämns att bland annat förskolans elever samt klasserna 1 – 3 inte hör under skyldigheten att ordna distansundervisning. Om närundervisning av någon anledning inte kan arrangeras, följer man §18. Utbildningsstyrelsen har samlat ihop anvisningar om hur Covid-19 pandemin påverkar det nya läsåret för förskoleundervisning. (Utbildningsstyrelsen a, 2020) Det har även samlats rekommendationer för hur personalen kan vara i kontakt med hemmen ifall att förskoleeleven inte kan delta i närundervisning. (Utbildningsstyrelsen b, 2020)

Utbildningsstyrelsens direktiv för läsåret 2020–2021 (Utbildningsstyrelsen c, 2020) tar fram hur undervisningen i förskolor bör eller kan förverkligas under det nya läsåret. Detta

fungerar som stöd för ledarna inom småbarnspedagogiken då de utvecklar anvisningar och råd till enheternas förmän och lärarna inom småbarnspedagogiken.

Förberedelseplanen från år 2012 baserade sig på erfarenheter från Svininfluensa pandemin år 2009. Den kan dock fungera som grund även till Covid-19 pandemin år 2020. På sidan 21 framkommer att en kommun har rätt att självständigt bestämma och planera verksamheten i en pandemisituation. Under Svininfluensa pandemin år 2009 utnämndes en koordinationsgrupp, som ansvarade över att stöda ministeriet i planerandet, förverkligandet och styrandet av sådant som krävde mångprofessionellt kunnande och expertis. (Social- och hälsovårdsministeriet 2012)

Jyväskylä Universitet undersökte under hösten 2020 hur dagvården och familjedagvården i Finland har ändrat sin praxis gällande serviceutbudet efter våren 2020, då Covid-19 pandemin orsakade undantagsförhållanden och en stor del av barnen stannade hemma från dagvården. Tanken med undersökningen är att producera information med vilken man kan utveckla verksamheten och förbereda sig för dylika krissituationer. Enkäten som skickats ut till kommunerna innehåller frågor om hur serviceutbudet har förändrats, hur barnfamiljerna kontaktades på våren och information om arbetssamhället och skolning. Undersökningen är en del av projektet ” Varhaiskasvatus ja koronapandemia”, vars rapport publiceras via Undervisnings- och kulturministeriet. Resultaten visade att de flesta kommunerna erbjöd distansundervisning för förskolebarnen inom den kommunala småbarnspedagogiken i form av uppgiftshäften som kunde avhämtas från förskolan eller via olika tekniska medel som videoundervisning. Resultaten gällde mest praktiska detaljer, de visade att man nationellt följt ganska långt samma linjer i hur man förverkligade förskoleundervisningen. (Jyväskylä Yliopisto 2020)

Även Åbo Universitet (Turun Yliopisto 2020) undersöker Covid-19 pandemins inverkan på småbarnspedagogiken och på familjernas erfarenheter av undantagsförhållanden orsakade av Covid-19. I undersökningen utreds personalens erfarenheter av arbete under Covid-19 pandemins första våg. Därtill undersöks även vårdnadshavarnas erfarenheter. Syftet med undersökningen är att utveckla småbarnspedagogiken och förskoleverksamheten. (Turun Yliopisto 2020)

2.1 Arbetslivsrelevans

I krissituationer är det viktigt att reflektera även bakåt på en situation som överraskade hela världen och som man inte hade möjlighet att förbereda och planera för. Covid-19 pandemin påverkade arbetsplatser och i detta arbete vill jag koncentrera mig på att reda ut hurdana arbetserfarenheter lärarna i förskolor hade av pandemins inverkan på arbetsmetoderna och hur de upplevde sig få stöd och direktiv från ledningen. Med hjälp av detta arbete kan kommunens tjänster för småbarnspedagogik, med betoning på förskolan, få kunskap som stöd för utvecklande av verksamheten.

Direktiv från staten dröjde, då lagarna inte innehöll direkt svar på hur verksamheten i förskolor skall förverkligas i en pandemisituation. Detta i sin tur ledde till att kommunerna också behövde på kort tid ge ut direktiv till skolor och förskolor, utan att ha klara direktiv färdiga. I detta arbete reflekteras det vi vet nu med det som skedde våren 2020.

Mastersarbetet görs i samarbete med en kommun i Nyland.

2.2 Grunderna för förskoleundervisning

Utbildningsstyrelsen har år 2014 gett ut grunderna för förskoleundervisningen (2014). Kommunerna bör utforma en egen lokal läroplan med grunderna som bakgrund. Kommunernas förskolor planerar därefter sin verksamhet. I grunderna behandlas bland annat vilka förpliktelser och mål förskolan har att ta hänsyn till. Kapitel 4 innehåller information om principerna för förskoleundervisningen. Mångsidiga arbetssätt beskrivs via temaområden:

- Mina många uttrycksformer
- Språkets rika värld
- Jag och vår gemenskap
- Jag utforskar min omgivning
- Jag växer och utvecklas

”Användningen av mångsidiga arbetssätt förutsätter att lärmiljöerna i tillräcklig omfattning innehåller material, audiovisuella hjälpmedel och redskap som lämpar sig för lek och lärande samt möjligheter att använda informations- och kommunikationsteknik” (Grunderna för förskoleundervisningen 2014:28). Med detta som grund, vill man i detta arbete fråga förskolelärarna hur de i undantagsförhållanden kunde förverkliga läroplanen och verksamheten.

Förskoleundervisningen bör planeras så att alla barn har möjlighet att uttrycka sig mångsidigt. I den specifika kommunen som behandlas i detta arbete har man beskrivit vad de olika delområdena innebär och hur de tolkas. Inom lärområdet ”mina många uttrycksformer” handlar det bland annat om att uttrycka sig genom bildkonst, musik, slöjd, kroppsligt och verbalt. Bildkonst handlar om att använda olika material, ta del av utställningar, skapa och tolka osv. Musikintresset väcks genom att använda olika instrument, skapa och lyssna på musik, musiklekar och samarbete med musikinstitut om möjligt. Slöjden handlar om grundläggande färdigheter, att använda mångsidigt material och verktyg samt att planera, genomföra och slutföra olika projekt. Den verbala och kroppsliga delen består av lek med kropp och språk. Dikter, sagor, drama och dans samt olika aktiviteter. (Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2018)

Den språkliga utvecklingen stöds (i kommunen som valts att undersökas i detta arbete) inom förskoleundervisningen genom att väcka barnens intresse för sagor och kultur. Det sker genom att erbjuda barnen mångsidig verksamhet så som biblioteksbesök, sagotering, övningar i att berätta och beskriva, väcka intresse för bokstäver och stärka undervisningspråket. Digitala färdigheter och penngrepp hör även hit. Olika språk och kulturer behandlas genom lek och diskussion. (Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2018)

”Jag och vår gemenskap” handlar om samhällsfrågor, historiskt perspektiv, traditioner, etisk fostran och åskådningsfostran. Barnen skall få bekanta sig med sina rättigheter, regler och normer, känslor, etiska val, religioner, aktuella händelser mm. Målet är att stärka barnens intresse för närmiljön och samhällelig verksamhet. (Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2018)

Matematiskt tänkande och lärande, miljöfostran och tekniska lösningar är centrala i att forska sin omgivning. Tidsbegrepp, taluppfattning, problemlösning och andra matematiska färdigheter övas genom lek. I miljöfostran lär man barnen ta hand om naturen, bekanta sig med naturen och olika djur, växter och naturfenomen. En hållbar livstil poängteras i lärandet. Bygga, pyssla, konstruera och använda olika lösningar och material hjälper barnen att utveckla och förverkliga tekniska lösningar. Programmering har blivit lyft under de senaste åren allt mera. I kommunen i Nyland som här undersöks har påbörjat olika projekt för att stöda lärarna i den tekniska delen och ge personalen information om olika verktyg och hur man använder dem med barngruppen. (Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2018)

Gällande ”jag växer och utvecklas” behandlas grunderna för en hälsosam livsstil. Kost, motion, hälsa, välbefinnande och trygghet bakas in i förskoleverksamheten på ett naturligt sätt. I ifrågavarande kommun har man redan i några års tid jobbat kring miljövänliga värden. (Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2018)

2.3 Bakomliggande studie

Litteraturgenomgången och den tidigare forskningen som berör Covid-19 pandemins inverkan på förskoleundervisningen visar sig vara begränsad, med tanke på att pandemisituationen världen nu varit med om inte har hunnit undersökas i ännu gällande speciellt förskolorna och personalens erfarenheter. Regionförvaltningsverkets rapport (2020) baserar sig på svar från kommunerna om arbetet under undantagsförhållanden inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen. Genom att undersöka en enskild kommun, med betoning på förskolelärarnas erfarenheter kan rapportens resultat jämföras och fördjupas för att utnyttjas i allt högre grad i beredningsarbetet för framtida krissituationer. Resultaten kan anpassas till andra krissituationer och användas som hjälpmedel både för personal och ledning.

I regionförvaltningsverkets rapport från våren 2020 framkommer att Finlands kommuner upplevde att förskoleundervisningens rättigheter och skyldigheter var otydliga eftersom förskolans roll är tudelad. Den hör både till småbarnspedagogiken och den grundläggande

undervisningen, vilket ledde till tolkningssvårigheter för vilka direktiv som förskolorna borde följa i pandemisituationen. Kyllönen et al. (2020) har i sin rapport ” Småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen under undantagsförhållandena våren 2020” rätt ut hur undantagsförhållanden påverkade kommunerna både inom småbarnspedagogiken och den grundläggande undervisningen. En enkät skickades ut och besvarades av 75% av Finlands kommuner. Även kommunen som här undersöks deltog i förfrågningarna. Av svaren kunde man dra slutsatsen att de flesta kommuner ansåg sig ha behov av en uppdaterad beredelseplan inför liknande situationer. Även om det fanns en beredelseplan, så utsträckte sig inte planen tillräckligt för att besvara behov som uppstod i Covid-19 pandemin. Enligt svaren kommer det dock också fram att majoriteten av kommunerna upplevde att genomförandet av förskoleundervisningen lyckades väl trots undantagsförhållanden.

Konsekvenserna för personalen visar sig dock ha varit betungande, bland annat nämns personalens oro för sin säkerhet och hälsa, de omändrade arbetsbeskrivningarna och arbetets osäkerhet över lag. Här hänvisas bland annat till omplaceringar av personalen, permitteringar och uppsägningar. Många barnskötare eller personal med annan passande behörighet blev omplacerade till social- och hälsovården, då barnantalet i kommunala daghem minskade radikalt. Omplaceringarna gällde för viss tid.

Kyllönen et.al:s rapport (2020) nämner även ledarskapets roll i undantagsförhållanden. Ledarnas, chefernas och kommunförvaltningen har haft press och arbetsuppgifter har även i deras fall ökat. Planering, förverkligande och de plötsliga förändringarna av undantagsförhållanden var en stor utmaning för cheferna. Osäkerhet gällande barnantal, personalantal, permitteringar mm påverkade alla.

En fördel som personalen inom förskolor ansåg att Covid-19 pandemin hade fört med sig var att vårdnadshavarnas delaktighet och medvetenhet gällande förskolans innehåll och förverkligande ökade märkvärt. Däremot avbröts en viktig fas i blivande skolelevers förberedelse för skolvärlden och speciellt barn med behov av stöd blev lidande. Möjligheterna till terapi och andra stöd metoder begränsades. Kontakten och terapin skedde digitalt på distans, vilket inte alltid gynnar barn i behov av stöd. (Kyllönen et.al. 2020)

Frågorna i regionförvaltningsverkets förfrågan från våren (2020) används i detta arbete som grund i uppbyggandet av enkäten. Ledarna för småbarnspedagogiken har samlat information och representerat småbarnspedagogiken i enkäten som skickades ut till alla kommuner i Finland. I detta arbete vill forskaren använda undersökningen som grund för de egna frågorna. Respondenterna är i detta fall personalen inom förskolorna, vilket gör att man får en djupare uppfattning om hur arbetet fungerade i förskolorna under Covid-19 pandemin.

Kommunförbundets direktiv från april 2020 tar fram att förskoleelever har rätt till förskoleundervisning enligt lagar och direktiv, men det finns inte krav eller möjligheter till s.k. distansundervisning i samma grad som i den grundläggande undervisningen. Grundskolelagen (476/1983) ger inte möjlighet att ordna förskoleundervisning via distans. Enligt tillämpningsförfordningen 3§ har inte kommunen skyldighet att ordna förskoleundervisning på andra sätt än som närundervisning, men de har rätt att ordna distansundervisning om de så vill. Kommunerna får dock inte heller begränsa eller avvika från den förutbestämda förskoleundervisningen. (Kuntaliitto 2020)

I ett pressmeddelande från 22.10.2020 som kommunförbundet har publicerat reflekterar bland annat Minna Karhunen över hur Corona påverkade alla och hur det syns i framtidens kommuner. Hon konstaterar att man trots alla negativa konsekvenser har blivit tvingad att utveckla verksamhet och göra snabba beslut, som sedan kunnat användas även i fortsättningen. Här kan man som exempel nämna elektroniska medel och digitala verktyg som i allt högre grad tagits i bruk tack vare Covid-19 pandemin och speciellt under undantagsförhållandena. Kommunförbundet har tillsammans med cirka 70 personer runt om i Finland utarbetat en rapport om pandemins konsekvenser idag och framtiden. Rapporten fungerar som stöd till kommunerna då de utarbetar och utvecklar kommunstrategier. (Kommunförbundet 2020)

2.4 Småbarnspedagogikens kvalitet i Finland

Alila, K. (2013) har i en undersökning utrett småbarnspedagogikens kvalitet och dess utveckling i Finland. Småbarnspedagogikens utveckling i jämförelse med lagförändringar

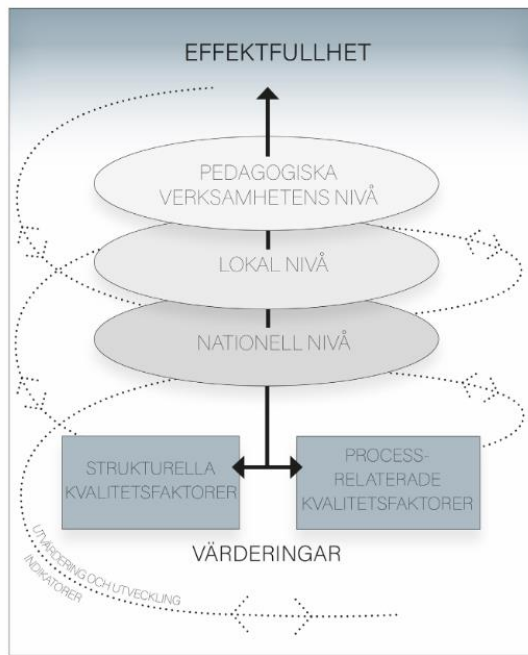
kan enligt henne delas i fyra reformer. Den första handlar om tiden då dagvårdslagen (36/1973) utformades 1967–1972. Under den andra reformen 1984–1995 tillades den subjektiva rätten till dagvård, som först gav rätt till dagvård för alla barn under tre år (1990) och 1996 tillades att den subjektiva rätten tillhör alla som har barn under skolåldern. Den tredje reformen handlade om förskolans lagstiftning. Grunderna för förskoleplanen utkom år 2000 (Utbildningsstyrelsen 2000). Den fjärde reformen anses komma då småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen flyttas under utbildningsstyrelsens lagstiftning. (Alila, K. 2013)

Alilas (2013) undersökning påvisar hur småbarnspedagogiken och speciellt förskolans roll förändrats under många årtionden. Ännu i denna dag är gränsdragningen oklar, vilket även nämns i undersökningen gjord av regionsförvaltningsverket (2020). I en krissituation som Covid-19 pandemin, blir rollen och dess förhållande till småbarnspedagogiken och den grundläggande undervisningen av stor betydelse. Vilka styrdokument bör följas, vilken lag gäller osv. Inom ramen av dessa undersökningar och styrdokument vill forskaren fördjupa sig i en kommuns situation och jämföra resultaten med resultat som nåtts i undersökningar gällande hela landet.

2.5 Kvalitetsfaktorer inom förskoleundervisningen

KARVIs publikation ” Grunder och rekommendationer för utvärdering av småbarnspedagogikens kvalitet” (Karvi 2019) innehåller information om hur småbarnspedagogiken utvärderas. Dokumentet fungerar som ett styrdokument och stöd för utövare och ledare inom småbarnspedagogiken.

KARVI tar fram hur viktigt det är att personalen inom småbarnspedagogiken och i detta fall förskoleundervisningen utvärderar och reflekterar över verksamheten och de egna arbetssätten. I detta arbete kommer forskaren att som en del av sin forskning ta reda på hur lärarna i förskolan upplever att de kunnat uppnå de kvalitetskriterier förskoleundervisningen har. Arbetsmetoderna bör motiveras pedagogiskt av lärarna och vid behov utvecklas så att de på bästa sätt uppfyller kvalitetsfaktorerna. (Karvi 2019)

Figur 1. Modell för utvärdering och utveckling av småbarnspedagogikens kvalitet (Karvi 2019)

Med hjälp av ovanstående figur (figur 1) beskriver Karvi (2019) grunderna för småbarnspedagogiken och hur de olika indikatorerna definierar kvaliteten inom småbarnspedagogiken. Eftersom förskolan ännu i denna dag är en del av småbarnspedagogiken, kan denna figur användas för att beskriva hur förskoleundervisningens kvalitet byggs upp. För att kunna förstå innehållet bör bland annat termerna ”strukturella kvalitetsfaktorer” och ”processrelaterade kvalitetsfaktorer” definieras.

Strukturella kvalitetsfaktorer handlar om hur man organiserar förskoleundervisningen och verksamheten. Dessa faktorer påverkas av lagar, förordningar och andra styrdokument (exempelvis planen för småbarnsfostran). Vem ordnar, var man ordnar och vilka ramar är frågorna som ligger som grund då man diskuterar strukturella kvalitetsfaktorer. (Karvi 2019)

Processrelaterade kvalitetsfaktorer handlar om den pedagogiska verksamhetskulturen och faktorer som påverkar barnens erfarenheter. Frågan som här besvaras är *hur* verksamheten förverkligas. Det handlar om vilka principer som styr verksamheten. (Karvi 2019)

Lagen om småbarnspedagogik (540/2018) och förordningen om barndagvård (239/1973) beskriver vad miniminivån för verksamhetskvaliteten bör vara. Lagen innehåller målsättningarna för verksamheten och delas in i 10 mål, som bildar en helhet bestående av vård, undervisning och fostran. Pedagogiken betonas starkt. Grunderna för planen för småbarnspedagogik är vid sidan av lagstiftningen det viktigaste styrdokumentet. I lagen 9 b § står att småbarnspedagogikens anordnare har en skyldighet att utvärdera sin verksamhet. Självvärderingen tryggar att målen och grunderna nås. Anordnaren är även skyldig att delta i utvärdering utförd av utomstående sakkunniga organisationer. (Karvi 2017)

3 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING

Syftet med arbetet är att kartlägga hur Covid-19 pandemins första våg påverkade arbetet i förskolorna inom en kommun i Nyland. Med hjälp av resultaten och analysen av enkätsvaren kommer tjänsterna för småbarnspedagogiken att få kunskap som kan användas i utvecklandet av verksamheten och förberedande av kommande krissituationer. Förskolelärarnas erfarenheter av bland annat anvisningarna de fick av sina förmän och andra ledare inom småbarnspedagogiken fungerar även som feedback till ledningen. Med hjälp av feedbacken kan ledningen utveckla och utvärdera sitt eget agerande i krissituationer samt ta hänsyn till det i beredskapen för liknande situationer.

Frågeställning 1: Hur påverkades arbetet i förskolorna under undantagsförhållandena orsakade av Covid-19 pandemin?

Frågeställning 2: Hurdant stöd fick lärarna inom förskolan för sitt arbete under undantagsförhållanden?

I detta arbete ligger fokus på lärarnas syn på hur arbetet påverkades av Covid-19 pandemins undantagsförhållanden i förskolor på kommunnivå för att jämföra resultaten med regionförvaltningsverkets rapport (2020) om inverkan på nationell nivå. I nämnda rapport framkommer inte de enskilda kommunernas erfarenheter. Forskaren vill tillsammans med småbarnspedagogiken i en kommun i Nyland få en inblick i hur arbetet i den kommunens

förskolor påverkades och vilka stöd och anvisningar personalen hade till förfogande i sitt arbete.

4 METOD

Problemformuleringen i en undersökning styr hurdana metoder man kommer att använda. Ett problem behöver inte för sig betyda något som behöver lösas, det kan i en undersökning handla om att samla in material eller information inom ett visst ämne. Området som undersöks behöver vara bekant för forskaren, eftersom problemformuleringen kräver en viss grundkunskap i ämnet. I planerandet av en undersökning bör man bland annat fundera över vilka referensramar problemet har, hurdan förförståelse det redan finns och på vilket sätt problemet är intressant eller värt att forska i. (Wallén, G. 2012:45–46) I detta arbete har jag som skribent många års erfarenhet av småbarnspedagogiken och förhandskunskap om hur en förskola fungerar och planerar sin verksamhet. Valet av problem och frågeställningar väcktes genom erfarenheterna på den egna arbetsplatsen. Dokumenten som styr arbetet inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen är bekanta och kan därför fungera som en grund för forskningen.

I detta arbete ville jag med hjälp av intervjuer få en djupare förståelse för ämnet och för hur krissituationer kan påverka arbetsmetoder och hurdan betydelse anvisningarna hade för personalen. Syftet med detta arbete var dock att få en helhetsbild av hela kommunens erfarenheter inom förskolan. Därför var det ändamålsenligt att nå så många personer som möjligt, om inte alla, som arbetade inom förskolan under Covid-19 pandemins första våg och undantagsförhållanden. Det lyckades i detta fall bäst med hjälp av en enkätförfrågan som skickades ut elektroniskt via en e-postlänk. Alla frågor kunde inte ställas som slutna, eftersom personalens erfarenheter beskrevs bäst med hjälp av öppna frågor. Jag kunde inte veta alla svarsalternativ och måste därmed ge respondenterna möjlighet att även öppet formulera sina svar. Största delen av frågorna kunde dock ställas med färdiga alternativ.

En enkätundersökning används ofta då man vill få svar av en större grupp människor eller få en helhetsblick över någonting. Trots att enkäten här innehöll några öppna frågor,

handlade det ändå om en kvantitativ forskningsmetod. Syftet och dess frågeställningar bestämde vilken metod som passade bäst för att få svar på frågorna. En mixad metod användes, dvs. en blandning av både kvalitativ och kvantitativ metod. Detta kunde dock inte bestämmas i förväg i detta arbete. Om enkätsvaren skulle ha gett tillräckligt med svar för att pålitliga slutsatser skulle ha kunnat dras, skulle inte intervjuer ha behövts. Enkätsvaren visade sig vara otillräckliga och intervjuer var därför på sin plats.

Det visade sig finnas behov av fördjupad kunskap eller tilläggforskning efter att enkätsvaren samlats in och analyserats, därför tog jag kontakt med de lärare som hade anmält sig frivilliga till ett intervjutillfälle. Frivilliga hade i enkäten möjlighet att anmäla sig och uppge sina kontaktuppgifter. Metoden som användes i detta fall kallas för mixad metod, dvs en kombination av kvalitativ och kvantitativ undersökningsmetod. Det var bra då svarsprocenten i enkätundersökningen var låg, då kunde undersökningen kompletteras med hjälp av intervjuerna. Jag planerade intervjutillfällena som fokusgruppsintervjuer, men det var inte möjligt då jag enbart fick en frivillig att delta i intervjun.

I en fokusgruppintervju kan delta 6 – 12 personer i samma grupp. Typiskt för en fokusgrupp är att man diskuterar runt ett tema. Diskussionen kan påverkas av gruppens sammansättning. Intervjuaren fungerar som moderator i en fokusgruppintervju. Moderatorm uppmuntrar gruppen till diskussion och bistår med information. Dvs bör moderatorm vara väl insatt i ämnet för att kunna föra diskussionen vidare eller för att hålla diskussionen inom temaområdet. (Patel 2019:110–111) Enlig Jacobsen (2007:94) fungerar en fokusgruppintervju då man vill diskutera hurdana erfarenheter personerna haft av en viss situation. Det vill säga passar denna metod väl att användas ifråga om lärarnas erfarenheter av arbete i förskolorna under Covid-19 pandemins undantagsförhållanden.

Intervjusituationen kan ses som en process där de enskilda respondenterna får berätta om sina erfarenheter och de får ta del av varandras erfarenheter samt tolka det som hänt. Den information man får från gruppintervjuer ger en bild om personerna upplevt situationen lika eller olika, fokus ligger med andra ord på relationer mellan individerna. (Jacobsen 2007:94)

I detta arbete ordnades intervjun via Teams pga. Covid-19 pandemin. Intervjun i detta arbete har ett kompletterande syfte, ifall enkätsvaren inte besvarar forskningsfrågorna tillräckligt eller om svarsprocenten blir låg. (Patel 2019:110–111)

4.1 Urval och datainsamling

I kommunen jag undersökte i detta arbete fanns svenskspråkiga förskolegrupper i 9 daghem och finskspråkiga i 13 daghem under våren 2020. Inom vissa enheter fanns även flera grupper. Allt som allt kontaktades 55 lärare (N=55). För att kunna besvara frågeställningarna och syftet och för att få en helhetsbild av allas erfarenheter inom utvalda kommunen, kontaktas alla. Genom att skapa en enkät och skicka länken till alla enheters förmän, nåddes alla förskolelärare. Populationen kunde m.a.o. undersökas i helhet, vilket gjorde urvalsprocessen lätt.

Urvalet begränsar sig till alla med benämningen lärare inom småbarnspedagogiken i förskola. Övrig personal utesluts eftersom lärarna bär det huvudsakliga pedagogiska ansvaret över fostran, undervisning samt planering och utvärdering av verksamheten. I valet av urval har deltagarna begränsats till lärare inom förskolor för att få en djupare förståelse för hur den pedagogiska verksamheten planerats och genomförts. För att få en helhetsbild har man valt att skicka ut enkäten till kommunens alla förskolegrupper.

Den kvalitativa delen i undersökningen handlar om en eller flera fokusgruppintervjuer, där urvalet baserar sig på frivilliga personer. Antalet deltagare kan inte förutses innan enkätsvaren har besvarats. I intervjun söktes svar på frågor som blivit oklara eller som kräver en djupare förståelse än den man fått via enkäten.

4.2 Utformning av enkäten

Regionförvaltningsverkets undersökning under våren 2020 skickades ut till alla kommuner i Finland. Enkäten de använde fungerar som grund för detta arbete. Frågeområdena följde regionförvaltningens frågeområden. Jag ville få svar på hur Covid-19 pandemin

och undantagsförhållandena påverkade arbetet och jämföra svaren av lärarna med resultaten som fått på våren. Vårens undersökning riktades till ledarna inom småbarnspedagogiken, så svaren som fås av lärarna kan även jämföras med hur ledningen i kommunerna har upplevt eller tolkat situationen.

Enkäten som skickas ut till 55 lärare inom kommunala förskolor i en kommun i Nyland kommer att innehålla frågor och påståenden. De flesta frågorna är strukturerade, men innehåller även möjlighet för respondenterna att ge övriga kommentarer gällande frågorna. Regionsförvaltningsverkets rapport (2020) visar tydligt att även öppna övriga kommentarer ger intressant och relevant information som inte kommer fram i de strukturerade svarsalternativen. De slutna frågorna i enkäten kan rapporteras i form av diagram och statistik, men de öppna svaren ger en kvalitativ inblick i hur lärarna upplevt arbetet och anvisningarna de fick för att förverkliga förskoleundervisning under undantagsförhållanden.

4.3 Intervjuguide för fokusgruppsintervjuerna

En fokusgruppintervju kan användas både som en förberedande metod innan man skickar ut enkäter eller som en fördjupad metod efter att man fått enkätsvar av en population. Fokusgrupperna baserar sig på delaktighet och på att man som forskare kan via diskussionen plocka fram vilka faktorer deltagarna anser viktigast. Om möjligt kan det vara bra att ha flera fokusgrupper vars diskussioner sedan kunde jämföras med varandra. I detta arbete kunde man inte förutspå intresset till fördjupade intervjuer, men planen var att ordna i alla fall 2 olika gruppintervjutillfällen om enkätsvaren skulle visa sig behöva tilläggsutredning eller klarläggning av olika svar. Dessutom skulle intervjun fungera som en kompletterande metod ifall svarsprocenten i enkäten blir för låg. (Greve 2020 & Dialogguiden) Då personalen i kommunen som deltog i forskningen var tvåspråkig, var det naturligt att intervjuerna delades in enligt arbetspråk. Därför innehöll enkäten i bakgrundsfrågorna frågan om vilket språk läraren arbetat på under undantagsförhållanden. De som jobbat på svenska skulle bilda en egen grupp och de som jobbat på finska en egen. Som

alternativ tänkte jag att man kunde ha frågat om deltagarna skulle ha kunnat tänka sig diskutera tvåspråkigt. Detta blev dock inte aktuellt i praktiken.

För att diskussionen skall löpa smidigt och naturligt i fokusgruppen bör moderatorn kunna på ett naturligt sätt styra diskussionen och hålla den inom temat. För att detta skall lyckas är det önskvärt att ha vissa ledande frågor till hands. I detta arbete handlar det om att styra diskussionen till hur arbetet under undantagsförhållandena löpte, hur det påverkades och hur lärarna upplevde det. Därtill temat gällande anvisningar som lärarna fick för sitt arbete.

1. Hur upplevde ni att Covid-19 påverkade ert arbete under undantagsförhållanden?
2. Vad kändes svårt vs lätt?
3. Gav anvisningarna er tillräckligt klara ramar för att kunna förverkliga förskoleundervisningen både för de barn som var närvarande och de som var distans?
4. Hur upplever ni att förskoleundervisningen lyckades?
5. Vad har det fört med sig till det nya läsåret?

4.4 Analys av data

Dataanalysen i den kvantitativa forskningsprocessen innebar att omvandla svaren jag fått till tal, med hjälp av kodning. En univariat analys handlar om att analysera en variabel i gången. I detta arbete handlade det till exempel om att mäta hur många elever som varit närvarande i förskolan under ifrågavarande period. (Jacobsen 2007:233) Av frågorna i denna enkät analyserades de slutna frågorna enskilt för varje fråga. En gruppering av olika svarsalternativ användes och frekvensen av svaren analyserades. Exempelvis gällande frågan hur många barn deltog i närundervisningen kunde man göra en tabell där alla svarsalternativ var representerade och forskaren fyllde i hur många svarat vilket alternativ. Därefter kunde jag generalisera hur många barn i kommunen i medeltal deltog i närundervisningen och räkna ut ett medianvärde. (Jacobsen 2007:236–237, 241)

Frågorna i enkäten som gällde temaområden och hur väl läraren ansåg att de uppnått sina mål inom de olika temaområdena analyserades genom att mäta spridningen. I dessa kan

median eller typvärdet ge en missuppfattad bild av resultaten, då spridningen i sig är det intressanta. Stolpdigram är mera beskrivande, men jag valde i detta arbete att beskriva i textform hurdana resultat jag fått. Även om de flesta skulle välja ”måttligt” i värderingen av nådda målsättningar, kan det för ledningen inom småbarnspedagogiken vara av stort värde att se hur många som även ansett det lyckas så gott som helt och hur många som ansett att de inte lyckats alls. Detta kan tas fram i presentationen till ledningen efter att arbetet är publicerat. Det är viktigt att fundera hurdan sammanfattning och analys man vill ha av svaren. (Jacobsen 2007:246–247)

De öppna frågornas svar eller de övriga kommentarerna sammanställdes och beskrevs i arbetet. Jag sökte efter gemensamma nämnare, kodade svaren genom att ge dem ett värde. Därefter kan man analyserades svaren med hjälp av statistiska mått och tabeller för att analysera och beskriva svaren. I detta arbete förväntades respondenternas antal överstiga 30 personer, vilket i sin tur skulle ha kunnat leda till att de öppna frågornas analys blivit krävande. Därför valde jag att använda mig så mycket som möjligt av slutna frågor, men för att få rätt bild av situationen var det skäl att även ge respondenterna möjlighet att kommentera fritt. (Jacobsen 2007:265 – 266)

Intervjun som förverkligades analyserades genom att transkribera intervjuerna först. Intervjun bandades på Teams och skrevs ner i allra minsta detalj. Det är viktigt att få med allt som sagts för att med säkerhet fånga allt som kan ha betydelse i analysen av datan. Från den skrivna texten kategoriserade jag sedan svaren och diskussionen enligt de teman som valts att fokuseras på i enlighet med forskningsfrågorna i arbetet; anvisningar, stöd och arbetssätt. Hur ofta en term nämndes eller något som hörde till dess kategori samt tankar och åsikter inom dessa temaområden. (Kuckartz 2013:123)

4.5 Forskningsetiska principer

Undersökningens trovärdighet går hand i hand med forskarens etiska beslut. Det är viktigt att forskaren följer god vetenskaplig praxis i sitt arbete. Med god vetenskaplig praxis avses att forskaren håller sig till godkända tillvägagångssätt. Ex. ärlighet, noggrannhet och precision under hela processen. Det är viktigt att i resultatdelen publicera all väsentlig

information, vara transparent, dvs inte dölja detaljer av undersökningen och på det sätt påverka dess resultat. (Tuomi & Sarajärvi 2009:132) I denna undersökning har data behandlats och analyserats med respekt för svararna samt med hänsyn till övrig forskning inom ämnet. Data har samlats, behandlats och analyserats ärligt och med omsorg och noggrannhet. (Tuomi & Sarajärvi 2018:111)

Enligt god vetenskaplig praxis har jag i denna studie tagit hänsyn till följande punkter:

- Sök forskningslov
- Visa respekt och beakta respondenternas rätt till anonymitet och integritet
- Informera respondenterna om forskningens syfte och forskningsfrågor
- Informera respondenterna att deltagandet i undersökningen är frivilligt
- Förvara materialet från undersökning tryggt och konfidentiellt
- Återge korrekt de svar som respondenterna gett

(Arcada 2004 & Jacobsen 2007)

Jag har i detta arbete följt Patels (2019) huvudkrav för att förverkliga de etiska kraven på en undersökning. I följebrevet har jag informerat respondenterna om vad forskningens syfte handlar om och vilka forskningsfrågor som behandlas och undersöks (Informationskravet). Att besvara enkäten var frivilligt, men i följebrevet poängterades viktigheten med alla svar och hur resultaten fungerar som stöd i framtida situationer (Samtyckeskravet). Med tanke på arbetets natur känns inte deltagarna igen i undersökningen och inte heller den intervjuade. Detta nämndes även i följebrevet (Konfidentialitetskravet). Speciellt då det gäller intervjuer är det viktigt att komma ihåg att uppgifterna endast får användas i forskningen, inte delges för övriga ändamål (Nyttjandekrav). (Patel 2019:83–84)

Enkäten skickades ut till alla lärare inom förskolor i den specifika kommunen. Frågorna besvarades anonymt. I följebrevet beskrevs arbetets natur, syfte och forskningsfrågor samt togs fram att deltagandet är frivilligt. Svararnas ålder mm hade inget inflytande på resultaten, dvs räckte det med en kartläggning av vem som arbetat under våren 2020 och om personen arbetar inom den svenskspråkiga förskoleundervisningen eller finskspråkiga. Språkfrågan fanns med ifall man skulle ha kunnat märka skillnader i svaren mellan de svenskspråkiga och finskspråkiga respondenterna.

Liksom Patel skriver (2019:85) skall en forskare söka om tillstånd att undersöka en verksamhet. Det gäller att vara i kontakt med rätt instans i god tid för att veta att undersökningen understöds och officiella forskningslov kan sökas. Jag var i kontakt med tjänsterna för småbarnspedagogiken i god tid och gjorde förberedande arbete tillsammans med ledarna.

Som verktyg för surveyenkäten användes Webropol. I programmet finns alternativ att välja för att respondenterna inte skall kännas igen. Forskningsfrågan var inte känslig i detta arbete, men då det gällde frågor om anvisningar och stöd från ledningen, ville jag att anonymiteten av respondenterna garanterades. Då svarsprocenten visade sig vara låg efter utsatt svarstid, skickades en påminnelse ut både till enheternas chefer och lärarna i förskolegrupperna. Alla enkätsvar och dokumentation av möjliga intervjuer sparades konfidentiellt.

För att enkätundersökningen skulle vara tillförlitlig och trovärdig, önskades en viss svarsfrekvens. Denna enkät skickades ut till 55 lärare inom småbarnspedagogiken och för att få en rekommenderad svarsfrekvens (minst 50%) borde 28 lärare ha besvarat enkäten. Då svarsprocenten förblev låg har jag i analysen och diskussionen lyft fram möjliga orsaker och hur det har påverkat resultaten. (Forsberg & Wengström 2003:104)

Frågeställningarna kunde i detta arbete även ha besvarats med hjälp av intervjuer, men i första hand ville jag få en helhetsbild och svar av alla förskolelärare inom kommunen. Med hjälp av intervjuer kunde jag få tillförlitliga svar på forskningsfrågorna och spegla datan från intervjuerna med svaren jag fått via enkäten, även om svarsprocenten visade sig vara för låg för att ensam erbjuda svar i tillräckligt stor grad. (Forsberg & Wengström 2003:135).

5 RESULTAT

I analysen av data behandlas först data som samlats med hjälp av enkäten. Enkäten skickades ut till lärare inom småbarnspedagogiken som jobbat i förskolegrupper under våren

2020. Enkäten nådde 36 personer. Av dessa besvarade 12 personer enkäten. Enligt planen för mastersarbetet ansöktes om tillstånd att vid behov intervju frivilliga. Detta visade sig aktuellt då svarsprocenten av enkäten var låg. Tre personer anmälde sig som frivilliga till intervju. Av dessa tre deltog slutligen en i intervjun. I analysen använder sig forskaren av deskriptiv statistisk analys. Dvs beskrivs svaren på forskningsfrågorna med hjälp av siffror.

Ansatsen för analysen av intervjun är däremot konventionell, dvs analyseras innehållet via teman och kategorier. Jag använde mig av samma indelning i analysen av både enkäten och intervjun.

I analysen av intervjun gick jag igenom transkriberingen noggrant för att hitta ord och meningar som svarar på forskningsfrågorna; hur påverkades / vad påverkade arbetet och stödet lärarna fick för sitt arbete under undantagsförhållanden. Från texten plockas de ord och meningar som svarar på dessa frågor samt teman som lyfts fram och poängteras i intervjun.

Alla som svarade på enkäten jobbade som lärare inom småbarnspedagogiken i förskola under undantagsförhållanden orsakade av Covid-19 pandemin våren 2020. 67% av respondenterna jobbade i finskspråkiga förskolor och 33% i svenskspråkiga. Två av dem jobbade ensamma som lärare inom en förskolegrupp medan de övriga hade två lärare i gruppen.

Frågan gällande barnens antal i gruppen i normala förhållanden kan vara missvisande gällande svaren eftersom de lärare som är två i samma grupp kan bägge ha svarat på enkäten. Dvs kan man inte dra slutsatser av dessa svar i jämförelse med frågan om hur många barn som deltog i närundervisning under undantagsförhållanden. För att kunna få ett jämförbart resultat borde enkäten ha besvarats av enbart en lärare per förskolegrupp.

5.1 Anvisningar och stöd för arbete

Då det frågades om respondenterna upplevde att de fick bra anvisningar och stöd av kommunens lednings- och beredskapsgrupp under undantagsförhållanden var svaren varierande. 50% ansåg att de inte hade fått det medan ca 33% ansåg att de fått bra anvisningar och stöd. Här fick man även välja att i stället för att svara ja, nej eller jag vet inte skriva fritt övriga kommentarer. Två valde att berätta med egna ord hur de upplevt anvisningarna och stödet. De hade upplevt ovisshet och kände att de hamnade vänta alltför länge på anvisningar och stöd. De nämnde även att vissa jobbade på distans.

Som jämförande fråga ställdes samma fråga men gällande den egna enheten. Av 12 ansåg 10 sig vara nöjda med den stöd och de anvisningar de fick inom sin egen enhet. Det väcker frågor om det handlar om stödet de fick av sina förmän, eftersom anvisningarna borde vara de samma som man fått av kommunens lednings- och beredskapsgrupp. Dvs kunde man i enkäten ha skilt åt frågorna för att klarlägga vilket det handlar om.

Frågan gällande beredskapsplanen ger intressanta svar. För kommunens ledning kunde det vara bra att veta att personalen inte var medveten om en beredskapsplan, då 8 av 12 inte visste om det fanns eller inte. Har info med andra ord inte nått dem pga. att de inte läst den info som skickats ut eller har förmännen inte förmedlat vidare informationen? Samma gäller frågan om egen enhet hade en beredskapsplan. Majoriteten av respondenterna var inte medvetna om det fanns en sådan eller inte.

Frågan ”Var anvisningarna ni fick under undantagsförhållandena tillräckliga gällande genomförandet av förskoleundervisningen under Covid-19 pandemin?” besvarades av två med hjälp av övriga kommentarer. Sju svarade nej och tre ansåg att anvisningarna var tillräckliga. I kommentarerna tas fram att lärarna själv utvecklade distansuppgifter och distansverksamhet samt ringde till familjerna. Ena respondenten svarade att anvisningarna till sist och slut nog var tillräckliga. Med andra ord kan man dra slutsatsen att anvisningarnas innehåll och tillräcklighet ökade och förbättrades under undantagsförhållandena. Gemensamma Teams möten med andra förskolelärare och rådgivare ansågs också nyttiga. På grund av svarens varierande natur kunde man fråga sig om anvisningarnas

tillräcklighet var beroende av lärarnas erfarenhetsnivå både inom förskoleundervisning och i användningen av tekniska medel?

Medianvärdet för frågan ”Hur väl anser du att övergången till undantagsförhållanden lyckades?” är måttligt. Så som även gällande svaren till frågan ”Hur väl anser du att genomförandet av förskoleundervisningen under undantagsförhållanden lyckades?”. Två respondenter valde i andra frågan att svara med kommentarer. Svaren antyder att det fanns en viss osäkerhet bland lärarna och att samarbetet med föräldrarna även hade stor vikt. Efter att lärarna haft träff via Teams ansågs förskoleundervisningen löpa bättre både för de närvarande förskolebarnen och dem som jobbade hemifrån. Den andra kommentaren beskrev också att föräldrarnas andel var av betydelse för att allt skulle löpa smidigt.

I intervjun frågades hur den intervjuade hade upplevt anvisningarna och direktiven. Den intervjuade upplevde att anvisningar och direktiv ändrade ofta och att det var bristfälligt mest med tanke på uppgifter som skulle skickas till barnen på distans. Det framkom i intervjun att de nu har en plan över hur de skall gå till väga ifall barn är i karantän bestämt av hälsovårdsmyndigheter. Då skulle de skicka uppgifter hem enligt dem de gör i närundervisningen och kräva att de lämnas in. Lika som då om ett barn skall på resa.

Som en sista punkt kom det även fram att personalen inte vet hur det fungerar ifall lärarna själva hamnade i karantän. Skall de jobba hemifrån och skicka uppgifter eller hur fungerar det. En bra fråga som säkert borde diskuteras och vara klart för alla.

Stödfrågan väckte tankar kring anvisningar och semester. Det fanns förståelse för att ledningen också haft svårt att hinna med i förändringarna, då alla direktiv nationellt ändrades ofta och snabbt. Hen konstaterade även att de inte heller tog själv kontakt för att fråga hur de ska bete sig gällande uppgifterna. Dvs ville hen inte lägga ansvaret fullt på ledningen, utan uppmärksammar även att den egna aktiviteten skulle ha varit viktigt här för att vara säker på att man gör rätt eller lika som andra förskolor.

Lönen nämndes i samband med tankar om man hade gjort tillräckligt för att förtjäna sin lön. Det framkom tydligt att den intervjuade upplevde att hen inte gjorde tillräckligt för

sin lön. Samtidigt kände hen oro över sin egen ekonomi då permitteringar blev aktuella för diskussion.

I intervjun kan man konstatera att stöd för personalen även kan anses ha samband med behov av vila, semester och en osäkerhet med hur bra man lyckas med sina arbetsuppgifter under specialförhållanden. Man kunde ha haft den som en delfråga i enkäten, för att få en bättre klarhet i hur respondenterna uppfattar själva termen stöd.

Slutsatser kring frågorna gällande anvisningar och stöd kan dras på basen av enkätsvaren och intervjun. Osäkerheten lyser i svaren och de flesta svaren tyder på att lärarna hade behövt mera stöd i planerandet och genomförandet av förskoleundervisningen under Covid-19 pandemins undantagsförhållanden. Detta följer samma linje som Regionförvaltningens undersökning (2020) hade kommit fram till. Kommunernas svar stämmer överens med den enskilda kommunen som här undersöktes. Personalens oro och osäkerhet både för sina arbetsuppgifter och hälsa har upplevts lika i hela landet.

5.2 Önskemål om stöd

I en av frågorna gavs respondenterna möjlighet att öppet berätta hurdana önskemål de har gällande anvisningarna om arbete under undantagsförhållanden inom den egna kommunen. Åtta av tolv valde att svara. Det som väckte mest tankar och känslor vara distansundervisningen. Det fanns oklarheter och osäkerhet gällande vad man fick kräva av eleverna som var hemma samt gällande de olika medlen att kontakta hemmen och dela ut uppgifter. Det nämndes också att de saknades en gemensam linje, vilket även framkom i intervjun. Alla hus eller förskolegrupper gjorde upp sina egna system, medan det enligt läroplanen bör vara samma krav och kvalitet på förskoleundervisningen oberoende var man går i förskola. Alla skall vara likvärda inom kommunen.

I de öppna frågorna i enkäten framkom det att lärarna önskade tydligare anvisningar om hurdana uppgifter eleverna skulle göra samt vilka krav lärarna fick ha på eleverna. Även det som kom fram i regionförvaltningens rapport (2020) stämde med lärarnas erfarenhet i den enskilda kommunen. En önskar var bland annat att förskolornas anvisningar borde

prioriteras och vara likvärdiga med de anvisningar som gäller skolorna. Klarare linjer önskades också.

Andra önskemål som kom fram i de öppna frågorna gällde bland annat tekniskt kunnande och tekniska medel. Därtill funderingar kring hur man bör ta hänsyn till de elever som inte är närvarande på förskolan och hur material kan skickas hem. En intressant tanke var att det borde finnas material i elektronisk form att använda i liknande situationer.

Många upplevde även att det inom den egna kommunen fanns stora skillnader i hur undervisningen förverkligas för eleverna på distans. En lärare kände att man i sin roll blev väldigt ensam i sina funderingar.

I intervjun kom det starkt fram att personalen varit oroliga för sin egen ork och sin egen hälsa under undantagsförhållanden. Semestern var något som orsakade stress och oro. Personalen skulle hålla semestrar under maj månad då barnen var färre. I förskolan där denna lärare jobbade hann dock barnen komma tillbaka men semestern som hade planerats avbokades inte. De sista veckorna ansvarade enbart en lärare och en barnskötare om förskoleundervisningen. I detta skede vara alla barn tillbaka och deltog i närundervisningen. Ett önskemål här var att arbetsgivaren kunde ha varit flexibel och flyttat framåt semestern då situationen i grupperna återgick till normal verksamhet. Oro även för egen ork nämndes.

I enkätvaren riktades önskemålen mera mot anvisningar och behov av tekniskt kunnande för att kunna fullfölja sina arbetsuppgifter medan det i intervjun var tydligare frågan om att man önskade flexibilitet för personalens del för att orka under svåra omständigheter.

I jämförelse med Regionförvaltningens rapport (2020) kan man även fundera över ledningens ork under undantagsförhållanden. Att stöda sina arbetstagare samtidigt som situationen var betungande för alla i arbetslivet kan ha haft inverkan på hur lärarna ansåg sig få stöd i sitt arbete.

5.3 Samarbete och arbetssätt

I enkäten ville man kartlägga hur samarbetet mellan förskolorna och lärarna fungerat under undantagsförhållanden. Hälften av respondenterna ansåg att samarbetet fungerat väl. Spridningen var dock stor, då svarsalternativen ”måttligt”, ”dåligt” och ”mycket dåligt” även valts. ”Mycket väl” hade ingen valt. Med tanke på utvecklingen av samarbetet i dylika situationer har detta betydelse. Handlar problematiken om att man inte haft redskap eller kunskap att använda de verktyg som finns till förfogande? Eller helt enkelt om att personalen inte har velat samarbeta med varandra?

I följande fråga besvarades hur lärarna upplevt att man behärskat användningen av elektroniskt material och annan digital utrustning. ”Måttligt” och ”dåligt” beskrev de flesta upplevelserna, men två hade även upplevt att ”väl” beskrev deras situation.

Undantagsförhållanden ansågs påverka arbetssätt i allra högsta grad, en av respondenterna skrev bland annat att det påverkat positivt då hen fått lära sig använda nya digitala verktyg tack vare undantagsförhållanden. Med andra ord betyder inte svaren här att de påverkat negativt, utan även positivt. I fråga om man infört nya arbetssätt under undantagsförhållanden svarade de flesta (84%) Ja vilket är en direkt förklaring till hur arbetssätt påverkats.

Smågruppsverksamheten och utomhuspedagogiken har enligt nationella undersökningar ökat under undantagsförhållanden, vilket även denna undersökning stöder. 50% svarade att smågruppsverksamheten ökat. I svaren framkommer även att vissa grupper i normala förhållanden har smågruppsverksamhet i samma grad som under våren 2020. Gällande utomhusverksamhet var svaren lika.

Intervjuns analys stöder de svar man fick av enkäten. Bland annat ansågs samarbete med övriga förskolor och förskolelärare fungera bra i den egna enheten där det fanns två grupper. Lärarna i dessa grupper planerade tillsammans uppgiftskompendier som skickades till de som stannat hemma. Samma uppgifter gjordes även med barnen som var närvarande. Med övriga förskolor hölls ett teams möte men det gav inte den stöd som hade önskats. Tekniska kunskaper skulle behöva mera stöd.

Gällande arbetssätt poängterades det i intervjun hurdana uppgifter förskolebarnen fick både i när- och distansundervisningen. En svårighet gällande barnens uppgifter som kom fram i flera sammanhang var att det hade varit oklart huruvida man kan kräva att barn på distans gör uppgifterna. Bör de lämnas in eller inte. En gemensam linje önskades här inom kommunens förskolor. Enkätens fråga kunde här ha specificerats för att skilja åt arbetssätt hos personalen eller hos eleverna. Detta framkom då den intervjuade tog upp uppgifter även då det handlade om uppgifter som gavs av den närmaste förmannen.

Kvalitet i vården uppnåddes galant enligt den intervjuade. Att ha så få barn och så många vuxna gjorde att man kunde ge de närvarande barnen mycket tid och stöd. En klar fördel i en annars krävande arbetsperiod.

Samarbetsmöjligheterna och kunnande i att tekniskt hålla möten eller andra sammanställningar har utvecklats under Covid-19 pandemin, men i det skede då denna undersökning gjordes var allt relativt nytt och tidtabellen för att komma i gång brådskande. Man kan tänka sig att det i ett senare skede hade varit annorlunda svar och erfarenheter i och med att tekniskt kunnande och stöd utvecklats.

5.4 Tekniska lösningar

Tekniska lösningar i arbetet ökade enligt 75% av respondenterna i enkätundersökningen. Två valde att skriva i de öppna kommentarerna att de saknade tekniska verktyg och kunnande. Stödet i tekniska frågor saknades. Dessa svar tyder på att lärarna hade önskat mera handledning och skolning i användningen av olika tekniska verktyg eller att de saknade dem helt. I kontakten med hemmen ansåg 92% av svararna att användningen av tekniska lösningar ökade.

Frågan som handlade om den pedagogiska dokumenteringen var aningen lösryckt. Men majoriteten ansåg att den inte utvecklades tack vare undantagsförhållanden. För att få mera ut av svaren och förstå helheten, borde man ha gått mera på djupet, till exempel genom att ge olika svarsalternativ.

Frågan ”Har förskoleundervisning på distans utvecklats som verksamhetsform tack vare undantagsförhållanden?” gav mera öppna svar, men av de färdiga svarsalternativen var 4 av respondenterna av den åsikten att det utvecklats som verksamhetsform. Av de öppna svaren kommer det fram att man nog planerat för behovet av distansundervisning men att det inte används aktivt mera på våren 2021 då enkäten har skickats ut till lärarna. Även i denna fråga efterfrågades mera utbildning och bättre anvisningar.

Det krävdes under läsåret 2020–2021 att man inom förskolorna utvecklar en plan för distansundervisning för framtida behov, tex. om undantagsförhållanden upprepar sig eller om barn hamnar i karantän. På frågan om respondenternas enheter har en plan var svaren varierande. 42% svarade att de inte har en plan, 33% att de har en plan och tre skrev öppna kommentarer av vilka det framkom att de nog hade en plan på någon nivå, men svaren gav dock en känsla av osäkerhet. Preliminära planer fanns, men en önskan var att förskolorna skulle ha en gemensam linje i hur de bör fungera i sådana situationer.

I intervjun lyftes den tekniska kunskapen fram flera gånger i olika sammanhang. Respondenten poängterade bland annat att hen och de andra inom dennes enhet inte är uppväxta med de tekniska lösningar som nu skulle vara av största vikt att kunna och behärska. Hopp och önskan om kurs i datateknik nämndes också. Hen ansåg dock att de lärt sig en massa sedan undantagsförhållandena, men att det fortfarande finns mycket kvar att lära sig speciellt ifall distansundervisning skulle bli aktuellt.

Daisy programmet nämndes i samband med frågan om hur tekniska lösningar användes och hur de upplevde att de klarade av nya tekniska krav. Daisys anslagstavla som informationskanal till familjerna blev bekant och kontakten via den fungerade relativt bra. Andra tekniska medel användes inte i den grupp den intervjuade jobbade i, men de hade varit intresserade nog. Behov av stöd och skolning finns och önskas i framtiden.

Att få tekniskt stöd under undantagsförhållanden skulle ha varit av stor betydelse enligt alla svar man fått. Det är naturligt att situationen på våren 2020 var speciell, det skedde så fort och rädlorna och oron gjorde att man inte var säker på vad som var tillåtet eller tryggt att göra. Dvs fanns det inte som alternativ att få tekniskt stöd fysiskt till arbetsplatserna, men man kunde ha erbjudit distansträffar inom ämnet för att personalen skulle ha

fått stöd i sitt arbete. Här kan man dock förstå problematiken den intervjuade också kom fram med, vissa har redan ett stort kunnande tekniskt medan andra saknade det helt. Stödet borde ha ordnats enligt nivån av kunskap personalen hade.

Regionförvaltningsverket har utfört ett flertal enkätundersökningar under året 2020, både på våren och hösten. Bland annat den som hänvisats till i detta arbete. Av resultaten och sammanfattningen av dessa har det även nationellt ansetts att förverkligandet av distansundervisning tillika som närundervisning, m.a.o. hybridmodellen, är krävande då samma lärare ansvarar för bägge. Det poängteras också hur viktigt det varit med rätt teknologi och tekniskt kunnande för att kunna genomföra undervisning på bästa sätt. (Kyllönen et.al. 2021)

5.5 Hur målen för förskoleundervisning uppnåddes

Inom temat lärandemål ville man i undersökningen kartlägga hur lärarna ansåg att de uppnått de olika delmålen både gällande närundervisning och distansundervisning. Enligt kvalitetsfaktorerna för småbarnspedagogiken (Karvi 2019) i Finland bör kommunerna följa lagen om småbarnspedagogik men även reflektera och utvärdera sin verksamhet och undervisning. Strukturella åtgärder tangeras i denna undersökning då det gäller vilka anvisningar man bland annat har följt i förverkligandet av distans- och närundervisning under Covid-19 pandemins undantagsförhållanden. Processrelaterade kvalitetsfaktorer kommer fram i frågorna gällande hur undervisningen har förverkligats.

Medelvärde för närundervisningen i dessa frågor blev 2,8. Då värdet 2 motsvarar alternativet ”väl” och 3 motsvarar ”måttligt” kan man tolka värdet så att närundervisningen i alla fall lutar mera mot ”väl” än mot ”dåligt”. Medelvärde för distansundervisning i dessa frågor blev 3,3. Då 3 motsvarar alternativet ”måttligt” och 4 motsvarar ”dåligt” tolkas värdet mot det sämre än i närundervisningen, vilket ju i och för sig är naturligt.

I frågan gällande hur när- och distansundervisningen nådde målen gällande närandeområdet ”jag utforskar min omgivning” och ”jag växer och utvecklas” valdes även ”mycket väl” av en respondent. Av svaren kan man dra slutsatsen att närundervisningen ändå

fungerade bäst under undantagsförhållanden. Distansundervisningen har dock också lyckats. Medianvärdet skiljer sig mellan de två undervisningsmetoderna med 0,5. Närundervisningens medianvärde var 2,5 och distansundervisningens 3,0. I stort sett har förskoleundervisningen lyckats och målen har uppnåtts gällande de olika lärandemålen som gäller förskolorna.

Respondenternas svar är reliabla, dvs. tillförlitliga. Men validiteten av dessa svar kan diskuteras. På vilka grunder har lärarna dragit dessa slutsatser? Finns det konkreta dokument som tyder på att undervisningen lyckades eller är det mera frågan om en känsla lärarna har?

Lärandemålen tangerades inte i samma grad i intervjun som i enkätundersökningen. Man kunde ha gått djupare in på de olika delområden och fråga den intervjuade hur hen upplevde sig lyckas med dem under undantagsförhållandena. Det framkom i intervjun att inte den intervjuade hade varit säker på om hen svarade rätt på enkäten, eftersom lärarna i själva arbete använder andra termer i planerandet av sin förskoleundervisning. Av det kan man dra slutsatsen att även enkätfrågorna borde ha varit mera beskrivande. Denna del blev därmed snäv även i intervjun. Dels pga. osäkerhet gällande termer och lärområden, dels pga. att intervjutiden tog slut.

Den intervjuade lyfte fram att vården hade hög kvalitet under undantagsförhållanden. Dock kunde den intervjuade se att de barn som var närvarande blev att sakna sina kompisar, då de närvarande inte kanske råkade vara just de barn de brukade leka med. Sociala färdigheter är en viktig del i förberedandet för skolvärlden, men undantagsförhållanden rådde så pass kort tid att de ändå hann öva dem innan undantagsförhållanden blev aktuella.

Då man jämför resultaten av enkäten och intervjun med grunderna för förskoleundervisningen kan man dra slutsatsen att mångsidigheten i de flesta delområden blev att saknas i distansundervisningen. Dvs kunde inte distansundervisningen genomföras på ett sådant sätt att målen skulle ha uppnåtts lika som under närundervisning. Allt kan inte skyllas på brist på anvisningar eller stöd eller på att tekniska medel saknades. Den mänskliga kontakten mellan lärare och elever samt elever sinsemellan föll bort, vilket påverkar starkt i

fråga om den sociala utvecklingen och den språkliga utvecklingen. Omgivningens andel i lärandet är viktigt, vilket inte kunde uppnås i distansundervisningen i den grad det ingår i grunderna för förskoleundervisning.

Föräldrarnas roll har även här varit av stor betydelse. Barn i förskoleåldern kan inte antas klara av distansundervisning utan vuxen stöd. Från teknisk synvinkel, men också från exekutiva funktionernas synvinkel. Ett barn i förskoleåldern har inte kapacitet att planera sina handlingar självständigt eller utföra givna uppgifter.

Genom att utvärdera verksamheten tryggar anordnarna av småbarnspedagogik att grunderna för småbarnspedagogik följs och utsatta mål nås. Detta är en skyldighet enligt lagen 9 b § där det framstår att småbarnspedagogikens anordnare har en skyldighet att utvärdera sin verksamhet. Med hjälp av denna undersökning och enkätfrågor vill man även ge lärarna inom förskoleundervisning möjlighet att jämföra hur de upplever att undervisningen genomförts och hur de upplever sig ha lyckats. (Karvi 2019)

6 DISKUSSION

I diskussionskapitlet kommer jag att ge en inblick i hur resultaten gett svar på forskningsfrågorna, hur jag anser att de valda undersökningsmetoderna gav innehåll till arbetet och en kritisk granskning över hela arbetet som helhet. Till sist diskuterar jag även hurdan arbetslivsrelevans arbetet har och vilka förslag jag har gällande fortsatt forskning.

6.1 Resultatdiskussion

Resultaten visade sig följa samma linje som den bakomliggande studien regionsförvaltningsverket (2020) genomfört. Av de slutsatser man kunnat dra på basen av svaren både i enkäten och intervjun kan jag konstatera att distansundervisningen lyckats trots att omständigheterna för personalen varit betungande och krävande. Kvaliteten på småbarnspedagogiken är mångsidig och kräver att lärarna inom småbarnspedagogiken har motivering bakom varför och hur de genomför undervisningen. Under Covid-19 pandemin har lärarna dessutom behövt ha plan för hur de uppnår målen genom när- och

distansundervisning. En stor del av undervisningen handlar om mänsklig kontakt och erfarenheter samt av att man i vardagen hittar de sätt som passar det enskilda barnet att lära sig. Dvs då distansundervisningen blev aktuell, var det inte enbart frågan om hur man når eleverna hemma eller hur man använder tekniska medel för att nå målen för de olika lärområden i planen för småbarnspedagogiken. Det som uteblev var möjligheterna att snappa upp passliga tillfällen att lära sig något. Allt blev planerat i förväg och växelverkan mellan lärare och elever uteblev. Spontaniteten föll bort och möjligheterna att se varje barns styrkor och möjliga behov av extra stöd. Trots alla svårigheter kunde personalen se att de lyckats i den grad det var möjligt.

Enkätsvaren ger bland annat en bild av hur man har lyckats nå alla arbetstagare och stöda dem i arbetet under Covid-19 pandemins undantagsförhållanden. Det vill säga är arbetslivsrelevansen i detta arbete speciellt hög för ledningen inom småbarnspedagogiken. Både för enheternas föreståndare och förvaltningen. Kontakten mellan barn och lärare blev att lida, men samma gällde till en viss grad arbetsgivare och arbetstagare samt arbetstagarnas växelverkan med varandra. Kontakt togs via tekniska medel och i en viss mån ansågs det fungera, men en stor del av anvisningarna kändes oklara för lärarna och de hade även önskat att informationen hade nått dem snabbare än det gjorde. Likaså samarbetet med andra grupper och förskolor, att inte kunna dela oron eller idéer med varandra på ett smidigt sätt påverkade bland annat hur lärarna upplevde sig ha lyckats med distansundervisningen. Närundervisningen ansågs ha lyckats bra, till och med bättre än normalt med tanke på att man kunnat vara till förfogande för barnen som var närvarande på ett annat sätt än i normala förhållanden. Barnantalet var lågt och lärarna hann stöda dem mer än normalt.

Gällande tekniska arbetsverktyg och arbetssätt visar arbetet att man borde satsa på mera skolning för personalen i de tekniska arbetssätten samt upprätthålla den kunskap och erfarenhet man samlat under Covid-19 pandemins undantagsförhållanden. Svaren visar även att det finns stora skillnader mellan lärare vilket i sin tur kan ha påverkat hur väl de ansett sig ha uppnått målen för förskoleundervisningen. Även i kontakten till varandra har tekniskt kunnande haft betydelse. Att inte ha möjlighet att träffa kolleger face-to-face har begränsat utbyte av erfarenheter och känsla av stöd. Även möjligheterna för skolning eller annat tekniskt stöd begränsades. En positiv följd av undantagsförhållanden som har

nämnts i flera fall är att bland annat kontakten med vårdnadshavarna via Teams har fungerat och även fortsatt som ett sätt att hålla diskussioner och samarbetsmöten. De sparar vårdnadshavarnas tid och anses effektivare.

I praktiken kan man dra nytta av denna studie genom att bland annat ordna mera skolning för personalen gällande anvisningar och varierande situationer, även andra än Covid-19 orsakade omständigheter. En annan viktig del som lyfts fram i detta arbete är hur man når personalen och vilka kanaler man använt. Det kunde vara bra att kolla upp varför all information inte har nått personalen, om möjligt och ta reda på vilka alternativ det skulle kunna finnas för att nå dem bättre.

6.2 Metoddiskussion

Jag valde att använda mig av en kvalitativ metod där jag med hjälp av öppna frågor får en djupare inblick i hur personalen upplevde att arbeta under undantagsförhållanden. Som kompletterande metod var det tacksamt att även ha färdigt forskningslov och kartläggning över intresserade för en intervju.

Enkät som metod är bra då målgruppen är stor. I detta fall var målgruppen mindre än planerat och bara en tredjedel nåddes. Man kunde fråga sig om det skulle ha hjälpt med mera reklam för studien och hur skulle man ha förverkligat det i så fall. Jag funderade även under analysen av svaren att jag borde ha låtit förskolegruppernas personal besvara frågorna tillsammans och därmed med säkerhet fått svar från olika grupper. I denna studie är det oklart om två personal inom samma grupp har besvarat frågorna eller inte. Detta påverkar resultatet, man kan inte dra slutsatser om bland annat deltagare inom närundervisning.

Intervjun gav lite mera kött på benen gällande bland annat anvisningar och orosmoment personalen upplevt. En tydligare uppbyggnad av intervjufrågorna kunde ha varit av nytta. Jag kunde också ha gett frågorna i förväg till respondenten och på så sätt förberett och hållit diskussionen inom vissa ramar. Genom att i förväg eller i enkäten gå mera in på detaljerna i frågorna skulle jag också ha försäkrat mig om att vi diskuterar rätta saker och

förstår termerna och teman lika. Över lag upplever jag dock att intervjun var lyckad och att jag med hjälp av den fick mera värdefull information till undersökningen.

Kritiskt granskat kan jag konstatera att svarsprocenten påverkade resultaten och möjligheterna att dra slutsatser av enkätsvaren och intervjun. Svarsprocenten i undersökningen ledde till att resultaten kan vara missvisande. Respondenternas andel var alltför snäv. Man kan få en bild av helheten och dra vissa slutsatser och hitta gemensamma nämnare mellan regionförvaltningens och den enskilda kommunens svar, men inte tillräckligt för att kunna göra en djupare analys. I metodvalet kunde jag ha reflekterat över vilken annan forskningsmetod som hade varit bättre eller hur man skulle ha fått tag på flera respondenter eller motivera dem att svara. Tröttheten av pandemin har säkert också haft inverkan på lärarnas intresse att svara på enkäten eller delta i intervjun. Ett annat alternativ kunde till exempel ha varit att ta flera lärare inom småbarnspedagogiken med i undersökningen, men då skulle begränsningen till förskoleundervisning ha slopats. Att jämföra med en annan kommun skulle också ha varit ett alternativ.

6.3 Fortsatt forskning

En jämförande studie i ett senare skede kunde ge en bild av hur metoderna och undervisningen utvecklats då Covid-19 pandemin fortsatt påverka världen ännu 1,5 år senare. Denna studie kan dock utnyttjas som en påminnelse om hur viktigt bland annat kontakten mellan ledningen och arbetsplatserna är samt personalens kontakt med varandra i olika enheter. Daghemsföreståndarna har en viktig roll i att dela vidare information och anvisningar till personalen samt i att stöda dem i det praktiska arbetet och i att sköta sin egen hälsa och sitt välmående. En annan synpunkt kunde ha varit föreståndarna för daghemmen. Hur påverkades deras arbetssätt av pandemin till exempel.

KÄLLOR / REFERENCES

Alila, K., 2013. Varhaiskasvatuksen laadun ohjaus ja ohjauksen laatu. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto. Tillgänglig: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/68120/978-951-44-9115-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, hämtad 21.11.2020.

Arcada, 2014. God vetenskaplig praxis. Tillgänglig: https://start.arcada.fi/system/files/media/file/2019-06/god_vetenskaplig_praxis_i_studier_vid_arcada.pdf, hämtad 24.10.2021.

Borg, S., 2017. Mitä IHMEttäön...kyselylomakkeen laatimisen 10 kultaista sääntöä? Tillgänglig: https://www.jyu.fi/edupsy/fi/tutkimus/ihme/metodifestivaali-2017/ohjelma/mita-ihmetta-on_borg.pdf, hämtad 24.11.2020.

Dialogguiden. Tillgängligt: <https://dialogguiden.se/article/show/417>, hämtad 3.1.2021.

Finlex a., 2020. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perusopetuslain ja Helsingin eurooppalaisesta koulusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2020/20200086>, hämtad 27.10.2020.

Forsberg, C. & Wengström, Y., 2014. *Att göra systematiska litteraturstudier*. Natur och kultur, Stockholm.

Forsberg, C. & Wengström, Y., 2003. *Att göra systematiska litteraturstudier*. Natur och kultur, Stockholm.

Greve, B. 2020. Fokusgrupp - en systematiserad gruppintervju. Tillgänglig: <https://www.jamstall.nu/wp-content/uploads/2014/02/fokusgrupp.pdf>, hämtad 21.12.2020.

Grundskolelagen 476/1983. Tillgänglig: <https://finlex.fi/sv/laki/alkup/1983/19830476>

Grunderna för planen för småbarnspedagogik. 2018. Tillgängligt: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/grunderna-for-planen-for-smabarnspedagogik-2018_0.pdf, hämtad 21.10.2021.

InfoFinland. 2021. Tillgänglig: <https://www.infofinland.fi/sv/livet-i-finland/utbildning/utbildning-for-barn/forskoleundervisning>, hämtad 22.10.2021.

Jacobsen, D., 2007 & 2012, *Förståelse, beskrivning och förklaring – Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*. Studentlitteratur AB, Lund.

Jyväskylän yliopisto. Varhaiskasvatus ja koronapandemia- hanke. Tillgänglig: <https://www.jyu.fi/edpsy/fi/tutkimus/tutkimushankkeet/kotisivut/varhaiskasvatus-ja-koronapandemia/tietoa-hankkeesta/varhaiskasvatuksen-kysely-1>, hämtad 19.11.2020.

Karvi, 2017. Tillgänglig: https://karvi.fi/app/uploads/2017/10/KARVI_2217.pdf, hämtad 4.1.2021.

Karvi, 2019. Tillgänglig: https://karvi.fi/app/uploads/2019/02/KARVI_3_2019_web.pdf, hämtad 20.12.2020.

Kommunförbundet, 2020. Pandemin förändrar arbetet, ekonomin och makten: Städerna och kommunerna pejar framtiden efter Corona krisen i ny rapport. Tillgänglig: <https://www.kommunforbundet.fi/pressmeddelande/2020/pandemin-forandrar-arbetet-ekonomin-och-makten-staderna-och-kommunerna-pejar>, hämtad 7.11.2020.

Kuckartz, U. 2013. *Qualitative Text Analysis – a guide to Methods, Practice and Using Software*. SAGE publications, London.

Kuntaliitto, 2020. Tillgänglig: <https://www.kuntaliitto.fi/ajankohtaista/2020/varhaiskasvatuksen-opetuksen-ja-koulutuksen-jarjestamisvelvollisuuden>, hämtad 31.8.2020.

KvatiMOTV, 2013. Kvantitatiivisten menetelmien tietovaranto. Tillgänglig: <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/intro.html>, hämtad 22.11.2020.

Kyllönen et.al., 2020. Regionförvaltningsverket. Tillgänglig: https://www.avi.fi/documents/10191/16453698/AVI_OKM_VK_22_LAAJA_raportti_SV_FINAL.pdf/468c7a2f-9fec-4c04-8a2c-c39e10eb5bee, hämtad 17.11.2020.

Kyllönen et.al., 2021. Regionsförvaltningsverket. Tillgänglig: <https://minedu.fi/documents/1410845/62053581/Kyll%C3%B6nen+Mari+Perusopetuksen+kuntakyselyt+Covid19.pdf/3925ac91-e57a-366c-f573-71c70ec932f5/Kyll%C3%B6nen+Mari+Perusopetuksen+kuntakyselyt+Covid19.pdf?t=1614066149368>, hämtad 18.10.2021.

Lag om barndagvård 36/1973. Tillgänglig: <https://finlex.fi/sv/laki/alkup/1973/19730036>

Lag om grundläggande undervisning 21.8.1998/628. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1998/19980628>

Lagen om småbarnspedagogik 540/2018. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2018/20180540>

Patel, R. & Davidson, B. 2019. *Forskningsmetodikens grunder – att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Studentlitteratur, Lund.

Social- och hälsovårdsministeriet. 2012. Tillgänglig: <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/90763/Pandemian%20varautumissuunnitelma%202012.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, hämtad 31.8.2020.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A., 2018. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi, Helsingfors.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A., 2009. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi, Helsingfors.

Turun Yliopisto, 2020. Tillgänglig: <https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/uutinen/kyselytutkimuksessa-selvitetaan-varhaiskasvatuksen-ja-esiopetuksen>, hämtad 19.11.2020.

Utbildningsstyrelsen, 2014. Grunderna för förskoleundervisningen. Tillgänglig: <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/grunderna-forskoleundervisningens-laroplan>, hämtad 20.11.2020.

Utbildningsstyrelsen a, 2020. Tillgänglig: <https://www.oph.fi/sv/ordnande-av-forskoleundervisning-under-den-nya-verksamhetsperioden>, hämtad 27.10.2020.

Utbildningsstyrelsen b, 2020. Tillgänglig: <https://www.oph.fi/sv/vanliga-fragor/vilka-verktyg-kommunikation-kan-anordnaren-av-smabarnspedagogik-och>, hämtad 27.10.2020.

Utbildningsstyrelsen c, 2020. Tillgänglig: <https://www.oph.fi/fi/esiopetuksen-jarjestaminen-uudella-toimintakaudella-2962020-alkaen>, hämtad 28.8.2020.

Wallén, G., 2012. *Vetenskapsteori och forskningsmetodik*. Studentlitteratur, Lund.

BILAGA 1. FÖLJEBREV

Bästa lärare inom småbarnspedagogiken,

Tack att du deltar i förfrågan om Covid-19 pandemins inverkan på ert arbete i förskolan på våren 2020. Dina svar är av stort värde och ger en helhetsbild av situationen i kommunens förskolor. Med informationen som samlas via enkäten kan tjänsterna inom småbarnspedagogiken utveckla och planera sin verksamhet.

Jag studerar på yrkeshögskolan Arcada och skriver mitt mastersarbete (HYH) inom sociala tjänster. Arbetets titel är ”Arbete i förskola under Covid-19 pandemins undantagsförhållanden – en surveyundersökning”. Målgruppen för denna enkät är alla ni som arbetade som lärare inom småbarnspedagogiken i förskolan, under undantagsförhållanden orsakade av Covid-19 pandemins första våg (våren 2020).

Vid behov kommer jag att göra fördjupade intervjuer på våren 2021. Om du är frivillig att delta i intervjuer, får du gärna anmäla ditt intresse i slutet av enkäten. Jag kontaktar dig vid behov.

Enkäten besvaras anonymt. All information som samlas in behandlas konfidentiellt. Enskilda respondenter kan inte identifieras, endast frivilliga personer till intervju kan kontaktas. Även informationen som samlas via möjliga intervjuer behandlas konfidentiellt och på ett sådant sätt att man inte kan kännas igen.

Det tar ca 5–10 minuter att fylla i enkäten. Svara gärna på alla frågor, även om de inte är obligatoriska. Om det av svarsalternativen inte finns ett svar som stämmer in på dina erfarenheter, kan du välja ”övriga kommentarer” och med egna ord skriva ditt svar.

Tack på förhand,

██████████

BILAGA 2. ENKÄT – ARBETE I FÖRSKOLA UNDER COVID-19 PANDEMINS UNDTAGSFÖRHÅLLANDEN

BAKGRUNDSINFORMATION - ALLA FRÅGOR BEHANDLAR TIDEN 18.3 - 13.5.2020

1. Arbetade du som förskolelärare under våren 2020, under Covid-19 pandemins undantagsförhållanden? (om du svarar NEJ, skall du inte fortsätta fylla i enkäten) Ifall du inte arbetade under hela perioden 18.3-13.5.2020, räcker det om du arbetade en del av tiden och kan fortsätta svara på frågorna.

Ja
Nej

2. Arbetade du i en finskspråkig, svenskspråkig eller språkbads förskola?

Finskspråkig
Svenskspråkig
Språkbad

3. Hur många lärare arbetade i din förskolegrupp?

1
2
3
4 eller flera

4. Hur många förskoleelever hade ni i gruppen?

0–10
11–20
21+

5. Hur många förskoleelever deltog i närundervisning (ett medeltal) i förskolan under tiden 18.3 – 13.5.2020?

0

1–5

6–10

11 eller flera

ANVISNINGAR - ALLA FRÅGOR BEHANDLAR TIDEN 18.3 - 13.5.2020

6. Fick ni bra anvisningar och stöd av kommunens lednings- och beredskapsgrupp under undantagsförhållanden

Ja

Nej

Vet ej

Övriga kommentarer

7. Fick ni tillräckligt med information gällande undantagsförhållanden inom er egen enhet?

Ja

Nej

Vet ej

Övriga kommentarer

8. Hade KOMMUNEN en beredskapsplan för epidemier för smittosamma sjukdomar i anslutning till beredskapen för undantagsförhållanden?

Ja

Nej

Vet ej

9. Hade den ENHET du arbetade i en beredskapsplan för epidemier för smittosamma sjukdomar i anslutning till beredskapen för undantagsförhållanden?

Ja

Nej

Vet ej

10. Var anvisningarna ni fick under undantagsförhållandena tillräckliga gällande genomförandet av förskoleundervisningen under Covid-19 pandemin?

- Ja
- Nej
- Vet ej
- Övriga kommentarer

11. Önskemål gällande anvisningarna om arbete under undantagsförhållanden inom den egna kommunen (ÖPPEN FRÅGA):

ARBETSSÄTT OCH VERKSAMHETEN I FÖRSKOLAN - ALLA FRÅGOR BEHANDLAR TIDEN 18.3 - 13.5.2020

12. Hur väl anser du att övergången till undantagsförhållanden lyckades?

- Mycket väl
- Väl
- Måttligt
- Dåligt
- Mycket dåligt

13. Hur väl anser du att genomförandet av förskoleundervisningen under undantagsförhållanden lyckades?

- Mycket väl
- Väl
- Måttligt
- Dåligt
- Mycket dåligt
- Övriga kommentarer

14. Hur anser du att samarbetet med andra lärare inom förskoleundervisningen fungerade under Covid-19 pandemin?

Mycket väl
Väl
Måttligt
Dåligt
Mycket dåligt

15. Hur väl anser du att du behärskade användningen av elektroniskt material och annan digital utrustning?

Mycket väl
Väl
Måttligt
Dåligt
Mycket dåligt

16. Anser du att arbetet under undantagsförhållandena påverkade ditt arbetssätt?

Ja
Nej
Vet ej
Övriga kommentarer

17. Införde du nya arbetssätt under undantagsförhållanden?

Ja
Nej
Vet ej
Övriga kommentarer

18. Ökade smågruppsverksamheten under undantagsförhållandena?

Ja
Nej
Vet ej
Övriga kommentarer

19. Ökade utomhusverksamheten under undantagsförhållanden?

- Ja
- Nej
- Vet ej
- Övriga kommentarer

20. Ökade utnyttjandet av olika tekniska lösningar inom enheten du arbetade i?

- Ja
- Nej
- Vet ej
- Övriga kommentarer

21. Ökade utnyttjandet av olika tekniska lösningar i den externa kommunikationen? Exempelvis i kontakten med hemmen eller andra experter?

- Ja
- Nej
- Vet ej
- Övriga kommentarer

22. Har den pedagogiska dokumenteringen utvecklats tack vare undantagsförhållanden?

- Ja
- Nej
- Vet ej
- Övriga kommentarer

23. Har förskoleundervisning på distans utvecklats som verksamhetsform tack vare undantagsförhållanden?

- Ja
- Nej
- Vet ej
- Övriga kommentarer

24. Har er enhet gjort upp en plan för distansundervisning för pågående läsår?

- Ja
- Nej
- Vet ej
- Övriga kommentarer

25. Hur väl anser du att ni i NÄRundervisningen uppnådde målen gällande lärandeområdet "mina många uttrycksformer"?

- Mycket väl
- Väl
- Måttligt
- Dåligt
- Mycket dåligt
- Övriga kommentarer

26. Hur väl anser du att ni i DISTANSundervisningen uppnådde målen gällande lärandeområdet "mina många uttrycksformer"?

- Mycket väl
- Väl
- Måttligt
- Dåligt
- Mycket dåligt
- Övriga kommentarer

27. Hur väl anser du att ni i NÄRundervisningen uppnådde målen gällande lärandeområdet "språkets rika värld"?

- Mycket väl
- Väl
- Måttligt
- Dåligt
- Mycket dåligt
- Övriga kommentarer

28. Hur väl anser du att ni i DISTANSundervisningen uppnådde målen gällande lärandeområdet "språkets rika värld"?

Mycket väl
Väl
Måttligt
Dåligt
Mycket dåligt
Övriga kommentarer

29. Hur väl anser du att ni i NÄRundervisningen uppnådde målen gällande lärandeområdet "jag och vår gemenskap"?

Mycket väl
Väl
Måttligt
Dåligt
Mycket dåligt
Övriga kommentarer

30. Hur väl anser du att ni i DISTANSundervisningen uppnådde målen gällande lärandeområdet "jag och vår gemenskap"?

Mycket väl
Väl
Måttligt
Dåligt
Mycket dåligt
Övriga kommentarer

31. Hur väl anser du att ni i NÄRundervisningen uppnådde målen gällande lärandeområdet "jag utforskar min omgivning"?

Mycket väl
Väl
Måttligt
Dåligt
Mycket dåligt
Övriga kommentarer

32. Hur väl anser du att ni i DISTANSundervisningen uppnådde målen gällande lärandeområdet "jag utforskar min omgivning"?

Mycket väl

Väl

Måttligt

Dåligt

Mycket dåligt

Övriga kommentarer

33. Hur väl anser du att ni i NÄRundervisningen uppnådde målen gällande lärandeområdet "jag växer och utvecklas"?

Mycket väl

Väl

Måttligt

Dåligt

Mycket dåligt

Övriga kommentarer

34. Hur väl anser du att ni i DISTANSundervisningen uppnådde målen gällande lärandeområdet "jag växer och utvecklas"?

Mycket väl

Väl

Måttligt

Dåligt

Mycket dåligt

Övriga kommentarer

35. Är du frivillig att delta i en intervju på våren 2021 vid behov?

36. Om du är intresserad av att delta i en intervju, fyll i kontaktuppgifter nedan:

Förnamn

Efternamn

BILAGA 3. INFORMATION OM FOKUSGRUPPINTERVJU

I mitt mastersarbete samlar jag information om hur ert arbete i förskolorna påverkades av Covid-19 pandemins undantagsförhållanden våren 2020. Jag har skickat ut enkäter med frågor till er och tackar för er hjälp och era svar. De är av stort värde för mitt arbete. Syftet är att få en helhetsbild av era erfarenheter. I enkäten har Ni anmält ert intresse att delta i en intervju under våren 2021. Nu skulle jag behöva er hjälp och hoppas ni fortsättningsvis har intresse att delta.

Intervjun kommer att ordnas via Teams som en fokusgruppintervju. Fokusgrupper kan bestå av 6 – 12 personer som diskuterar kring ett givet tema. Syftet med intervjun är att få diskutera era erfarenheter och dela med er av era åsikter. Jag fungerar som moderator och leder diskussionen. All information jag samlar sparas konfidentiellt och svaren behandlas med sekretess. I rapporten kommer det inte fram vem som deltagit i intervjun. Ni kan delta i intervjun utan kamera och logga in med ett kallelsenamn för att inte kännas igen av andra.

Intervjun är frivillig och ni kan i vilket skede som helst avbryta ert deltagande.

BILAGA 4. SAMTYCKE ATT DELTA I FOKUSGRUPPINTERVJU

Jag har fått information och svar på mina eventuella frågor gällande undersökningen och om mitt deltagande.

Jag samtycker att delta i en fokusgruppintervju och jag kan avbryta mitt deltagande då jag vill.

Personuppgifter används inte i intervjun och allt material behandlas med sekretess och med hänsyn till de etiska principerna.

JA, jag är frivillig att delta i en fokusgruppintervju under våren 2021.

NAMN, DATUM, ORT, UNDERSKRIFT och NAMNFÖRTYDLIGANDE

BILAGA 5. FOKUSGRUPPINTERVJU – PRELIMINÄRA FRÅGOR OCH TEMAN, KOHDERYHMÄHAASTATTELU – ALUSTAVAT KYSYMYKSET JA TEEMAT

1. Hur upplevde ni att Covid-19 pandemin påverkade ert arbete under undantagsförhållanden?
Kuinka koitte Covid-19 pandemian vaikuttavan työhönne poikkeusolojen aikana?
2. Vad kändes svårt / Vad kändes lätt?
Mikä tuntui vaikealta / Mikä tuntui helpolta?
3. Gav anvisningarna er tillräckligt klara ramar för att kunna förverkliga förskoleundervisningen både för de barn som var närvarande och de som var distans?
Antoivatko ohjeistukset tarpeeksi selkeät ”raamit” esikouluopetuksen toteuttamiseen sekä lähiopetuksessa että etäopetuksessa oleville esikoululaisille?
4. Hur upplever ni att förskoleundervisningen lyckades?
Kuinka koitte esikouluopetuksen onnistuneen?
5. Vad har det fört med sig till det nya läsåret?
Mitä kokemuksenne on tuonut mukanaan tälle lukuvuodelle?

